

Cauterəa mədəmbe mala Buləs aban ká a ban

TIMOTI Məncau

Timoti ka, lo-bwa məkwadi na aba nzali Asiya məkyauwe; ngge ka bwama Yahudi na sə tárrí ka bwa Gərik na. Yí duk əiməturo andə gbasha mala Buləs aba túró mishan male. *Cauterəa Mədəmbe mala Buləs aban ká aban Timoti* ka nacau amur agir məcandəe tárú.

A tite nə nunkiru amur aməkànìgìr nyir aba ikəlisiya. Mənia yì kanigir mənana, kpapi twale mala amə Yahudi andə abwana mana amə Yahudi na raka, à kwákítè amur eare mənana ama banza mana səm nggə səni nə məsəu ka ndanə bealbikea, sə dəm ngga kəbwə pà nə kum amsəban dang she nə be súrəe mənana nda aba səmbərəa, andə pakki agir kəla binəkia abea girlina andə binəce dobala. Baria ka à kwarkir abwana amur anjar mala gingnə túró bá ndahiwi andə peri, sə à bang ulang bealu mənana abwana-məgule mala aməkwadi andə amə'bwturo ndahiwi nə pang nəi ka. A masələate ka, à kwarkir Timoti bə duk mətúró məboarne mala Yesu Kərəsti, sə amur atúró mənana nə pa arə abuban mala kpapi mala aməkwadi ka.

Agir mənana abaləi ka

Məncau1:1-2

Akwarkiru amur kpapi mala aməkwadi andə amətúró male1:3-3:16

Kwarkiru aban Timoti amur túró male4:1--6:21

Makkun mala Buləs

¹ Mənia yì cauterəa ka, pur nə ban Buləs, mə'mishan mala Kərəsti Yesu nə tasəban mala Bakuli mə'amsə səm, andə mala Kərəsti Yesu mənana nda tsəkbaləu ma'səm ngga.

² Mə nda ban gilə Timoti, yì munem məbafoe aba pabamuru aban Bakuli.

Bè bwamuru, andə sən məsəswatər, andə dorəpwala nə ban Bakuli Tár səm andə Kərəsti Yesu Mətala səm do atò.*

Nunkiru arə akanigır mə'nyiri

³ Mana mə nə o a Masədoniya ka, ən no nə rəcandəa nəma wu came a Afisu, ace mənana wu tamsə abwana mənana akanigır malea ka, à nda dàng andə məsəcau ka.

⁴ Kəa earia wia bəa kə kidiki do ace naki anjarnzəne andə makgır amur acau mala atau mala abwana a pwarian mənana masələate pà kàm raka dàng. Acemənana amənia yì agir ka, à pà nə lùmsə pe mala Bakuli dang, ko a na raka, à pà nə bwali abwana kàm aba do pabamuru malea aban Bakuli dang.

⁵ Tər mənia yì nzongcau ka nda mənana ama, amə kpata Bakuli kat ka, à nə lùmsə nə earcearəu mənana purkiyi a babum məboarnsari, andə dənyicau məboarne, andə pabamuru mə'məsəcaunì ka.

⁶ Sə abea abwana ka à kyangŋəni mənia yì mügula cau ka. À bwarkini tanjar mala amənia yì agir ka, à kutina aban naki acau mənana bamuria pà kàm raka.

---

* **1:2 1:2 Balli gbal aba:** Atúró 16:1.

7 À kë earce bëà súrèia ama à nda ka ämë kanî abwana Nggurcau mala Musa, së à súrë gir mënana à nakiyi cau amurí ka dàng, kat andë amani ama à kë ne në rëcandëa malea kat ka.

8 Sëm sélëna ama Nggurcau ka ndanë boaro, yi mënana bëà pàngnjènà túró nëi a njari ka.

9 Së dëm ngga sëm sélëna ama nggurcau ka, à tsëi ace abwana mënana à kë pak mëboarne ka dàng. Nda ace amë'yàl-nzongcau, andë amë'mgbikiru, andë amë dwanyi banggi Bakuli, andë amë'caubikea. Nda gbal ace amë dwanyi dukdo mëfele, andë amë nyesëce kpata Bakuli bà, andë amë wal-lú ka tárrìà andë anggea.

10 Yi Nggurcau ka, nda ace amë nongginëban në abwana mana à pà aba alban andëia raka, andë amë pak caubikea nongginë rëarëia, aburana arë aburana së amamëna arë amamëna. Nda ace amë bwalban a guro, andë amë'nyir, andë amë kángìr amur nyir, andë abwana mënana kat do malea ka nda dàng andë kanigir më'mësëcaunì ka.

11 Mënia yì kanigir ka pur aba Cau Amsëban mëboarne, mana Bakuli mënana boaro bëà pe wi bwangsëban ngga, pam a buam ngga.

Bwamuru mala Bakuli aban Bulës

12 Ùn nggë pakki Kérësti Yesu Mëtala sëm yàwá mana pam rëcandëa mala pak túró male ka. Ùn pak yàwá acemënana earnë mim së twalam ama bë èn pakki wi túró,

13 kat andë amani ama dïfyal ka, èn zalëkì në kunam, èn pe abwana male tanni, së èn lëmdëì wi beal bësëkiban ngga. Së Bakuli ka sën mësëswatër

mem, acemənana ən pe aba dwanyi sələe andə dwanyi pabamuru a baní.^{†‡}

14 Sə Mətala səm soləàm bwamuru male mə'kərkər nì a muram, atārəia andə pabamuru andə earcearəu mənana à nda aba Kərəsti Yesu ka.

15 Mənia ka nda nê mə'məsəcaunì, mənana koyana ka, bə earnə cê ka, ama <<Kərəsti Yesu yiu aba banza ace amsə amə'caubikea,>> sə mə nda mana ən karmur abwana kat nə caubikea ka.

16 Sə àkə cè mənia ka Bakuli sən məsəswatər mem amsəam, ace mənana bə Kərəsti Yesu pak túró nə mim, nggea mə'caubikea mana karban kat ka, ace ləmdə munyi male mənana madani pà kàm raka arəàm, bə abwana səni. Sə anggo, acili abwana nə sələ ama yia gbal ka, à nə gandə pabamuria a baní, à nə kum yiləmu mana málá male pà kàm raka.

17 Adyan ngga, gulo andə boarbwa kat ka, mala Bakuli na, mana málá male pà kàm raka. Yì mənana nda Murəm mala anza kat, sə pà nə wù dàng, yàle bwapəndəa pa nə gandə səne raka, kə yì mwashat nda Bakuli. Bə do anggo.

18 We munem Timoti, mənia ka à nda ka kwarkiru mem a bano, kəla mənana caubangnəa mala Bakuli bang a muro didyal ka. Mənia ka bə po rəcandəa mala munəo pepə abalə a'lwa mala Mətalabangño.

19 Bwal kàngkàng arə pabamuru mô aba Kərəsti, nə dənyicau məboarne. Acemənana ahea bwana

[†] **1:13 1:13** dwanyi pabamuru a baní ko dwanyi earnəi. [‡] **1:13**

1:13 Balli gbal aba: Atúró 8:3; 9:4,5.

ka, à binə okî babumia, gandəa à kìdikìnà pabamuru malea.

²⁰ A ulang yia ka à nda ka Heməniyos andə Alizanda. Yia kəm ngga, ən tasənia a babù Shetan; mənia ka nə kània wia gîr ace mənana bəà kəa zalə Bakuli raka.

2

Kwarkiru amur peri a ban Bakuli

¹ A dəmba nə agir kat ka, ən nggə pa kwarkiru ama, wu kə pak hiwi ace abwana kat. Wu kyan nə bua ma'wun a ban Bakuli amúrià, wu zəmbi wi bə bwalia wia kàm kat nə bwamuru male, sə wu kə pakki wi yàwá acea.

² Wu kə pak hiwi anggo, ace amurəma andə abwana mənana à ndanə gulo a bantúró nggwamnati ka, ace mənana bə səm dukdo rəpwala, andə banggi Bakuli andə bwalrəu.

³ Mənia ka ndanə boaro, sə kə pwasəbum Bakuli Mə'amsə səm,

⁴ mənana eare male na koyan ngga, bə kum àwá sə bə súrə məsəcau ka.

⁵ Bakuli ka, nda mwashat bərbər, sə Bwa mənana a nre bwapəndəa andə Bakuli ka, nda mwashat, yì Bwa kəla Kərəsti Yesu,

⁶ mənana pà yiləmi, ace akmúr bwapəndəa kat ka. Mənia yì cau ka à yì pe banza a kārəa mala pwari ama Bakuli ka earənace ama abwana kat bəà kum amsəban.

⁷ Àkè cè mani sə à tàram kəla məhama andə mə'mishan, mə kani abwana mala acili anzali gir, amur pabamuru andə məsəcau. Mənia ka nyir na

ən nakiyi ka dàng, nggearə məsəcau na ən nggə na ka.*

⁸ A koya ban peri ka, ən nggə earce aburana mənana à pana bamuria aban Bakuli ka, bəà pak hiwi nə loassə abuia məfele a kùli nə babum məboarnsari, bumlulla andə makgir pà kàm dàng.

⁹ Anggo gbal sə amaməna ka bəà giləki rəia nə agir-nggürəu ulang amənana à nè yinə pagulo ka. Giləkirəu malea bəkəa yàl nzong dàng, sə bəà bwal bamuria. Pà nə boləkia anyang, ko nə agir-njengəlan ko nə agir twalməsəu andə agir-məkúrocandə dàng.[†]

¹⁰ Giləkirəu malea bəà duk pakki agir-boarna mənana dupi amaməna mana à bang ama à kə banggi Bakuli ka.

¹¹ Amaməna ka, bəà kə kwaki kiria arə kanigir nə do kún-dəong andə nongsəmúrû.

¹² Ən eare nəma bəà bwama duk məkànìgìr amur aburana ko bəà dum nə rəcandəa amúrià dàng. Yia ka, bəà kə kwaki kiria nə do kún-dəong.

¹³ Acemənana Adamu nda Bakuli tita pusəe sə nənzəmò ka, yi pusə Hawawu.[‡]

¹⁴ Sə Adamu nda Shetan swarki ka dàng, bwama nda Shetan swarki, sə gir nî yi duk caubikea.[§]

¹⁵ Kat andə amani, məbwama ka nə kum àwá nə ban bəlmuna* bəà lidəmba aba pabamuru, andə earcearəu, andə doməfele, nə bwalrəu ka.

* **2:7 2:7** Balli gbal aba: 2Tim 1:11. † **2:9 2:9** Balli gbal aba: 1Bit 3:3. ‡ **2:13 2:13** Balli gbal aba: Tite 2:7,21-22. § **2:14 2:14** Balli gbal aba: Tite 2:7,21-22. * **2:15 2:15** nə kum àwá nə ban bəlmuna: <<Ko à nə yallí nə pur jam aba gbáshí>>

3

*Ulang abwana mana boaro bəà
dum nə gulo bwal Ikəlisiya ka*

¹ Mənia yì cau ka, məsəcau na, mənana ama: Bə`
bwa earce buno mala bwaməgule mür ikəlisiya ka,
earəna ce túró məboarne.

² Sə bwaməgule mür ikəlisiya ka, bə` duk do
dwanyicau-arəၢ. Yì ka, nè duk bura bwama
mwashat, andə do bwalrəu, andə kwaro aba
denyicau, sə bwa na mənana abwana kə pe wi
gulo ka. Yì ka, nè duk mə'ak abəri a bala male,
sə nè duk mə'sələ kanigir.

³ Yì ka, pà nè duk mə'nuki agir andə wal-wale
dàng, pà nè duk mə lúllô dang, nè pak bukbuk, pà
nè earce loasəkiaban dang, sə pà nè duk mə rufi
atà boalo dang.

⁴ Duməna púp nè bwal bala male pepè, sə nè
tsək amuni bəà kə oki wi nə pagulo.

⁵ Sə bə` bwa pà nè gandə bwal bala male raka,
lang sə nè gandə tsəkir ikəlisiya mala Bakuli?

⁶ Bwaməgule mür ikəlisiya ka, bə` kəa duk
bwa mənana loa pabamuri aban Bakuli ka dang,
acemənana nè nggə twalbamuri. Sə twálbamúrū
nè tsəì nè kpa aba ulang bashi mənana à pàkkî
məbealbikea, yì mgbərəm ngga.

⁷ Ndanə boaro dəm bə` abwana mana amə'kwadi
na raka, bəà kə na məboarne amurí, ace mənana
bə` kəa kum kəsəkyə, bə` kpa aba gbəlî mala
mgbərəm, məbealbikea raka.*

---

* **3:7 3:7** Balli gbal aba: Tit 1:6-9.

8 Amə'bwal kun túró ndahiwi gbal ka, duməna púp bəà kumia nə bealu məboarne, bəà kəa duk amə'kúnbárína dang. À pà nè duk amə biki nu mür-bəlanggun anap, ko amə alta kume nə bəmbəriki abwana dang.

9 Duməna púp à nè bwal gír mana à ləmdəi nda məsəcau məlime mala do pabamuru mala aməkwadí ka nə dənyicau məboarnsari.

10 Bəà sən gya malea peatu pepe, bəà kumia nə do məbane raka, sə bəà bwalturo ndahiwi.

11 Anggo gbal, sə duk púp ama, amaməna mənana amə'bwalturo bá ndahiwi[†] na ka, bəà kumia nə bealboarna, bəà kəa duk amə twalki alulləu dang, bəà dum nə bwalrəu andə məsəcau aba koya gir.

12 Mə'bwal kun túró ndahiwi ka, duməna púp nè duk bura bwama mwashat, nè bwal amuna andə bala male pepè.

13 Abwana mənana à pak túró malea pepè ka, à nè kumbi bamuria lulləu məboarne, sə à nè bang cau nə məsəkang-kangra amur pabamuru malea aban Kərəsti Yesu.

14 Mə ndanə tsəkbaləu ama mə nə ká aban wun banì pà nə sau dang. Sə mə ndaban gilə mənia yì gír ka, ace mənana ama,

15 bə`ən wari tù raka, wu súrè ulang do mənana koyan abalə amə'bala mala Bakuli nè dum nəi ka. Acemənana ikəlisiya mala Bakuli məyiləmuì ka, nda nggun bələu andə kusəba mala məsəcau.

[†] **3:11 3:11** amaməna mənana amə'bwalturo bá ndahiwi: Ko <<amālā amə'bwalturo bá ndahiwi.>>

16 Kè makgìr pà kàm dang, gìr ba-sembérəa mala cau pabamuru ma'səm ngga lim kèrkér:
 Kérəsti ka, yi pur aba
     nggūrə bwapəndəa,
 sə à ləmdəí mə'cauboarna
     na nə bu Bangño mala
     'Bakuli.
 Aməturonjar səni,
     sə à hamnə cê aban
     abwana mala abea anzali.
 Abwana a banza pabamuria
     a baní,
 sə à twali à um nəi a kùli
     aba boarbwā.

4

À kwarkir Timoti

1 Adyan ngga, Bangño Məfele kə na səm bwāng ama a masələata apwari ka, abea abwana nè pələi pabamuru mə'məsəcau nì nzəmia. À nè kpata abangño mə'nyirì andə akanìgìr mənana à pur nə ban akukwar ka.

2 Amənia yì aməkànìgìr ka, amə'kúnþárána na sə amə'nyir na. Babum ðenyicau məþoarne malea wuna.

3 À nda ka abwana mana à kə pərban arə dobala andə lika abea agirlina, agirlina mənana 'Bakuli pusəia ace abwana mana à sùrénà rə məsəcau, à pana bamuria a baní ka, bəà kə lia nə pak yàwá ka.

4 Sə acemənana koya gìr 'Bakuli pusəi ka məþoarne na ka, bə səm ngga na ama səm nè þinə kə bə dàng. Bə səm e nə babum yàwá,

5 acemənana Bakuli tsəngnjəni duməna məfele nə hiwi andə cau male.

6 We ka, bə a kə lidəmba nə bəlì aməkpata Bakuli balə amənia yì agir ka, a nə duk mətúró məboarne mala Kərəsti Yesu, a nə ləmdə ama a gulna abalə acau mala do kwadi andə kanigir mə'məsəcau nì mənana a kpana tè ka.

7 Tārəto arə naki acaubana andə anjarnzəne mala abwagula. We ka, pà rəcandəa mò arə pe bamuro kanigir mala do pepe aba Bangño.

8 Songnə nggūrəu ka ndanə boaro, səama bak bamuru aba do kpata Bakuli ka ndanə gir məboarne atè abalə agir kat, acemənana nda bwal kum do yiləmu məboarne mana adyan andə məno kə yiu ka.

9 Mənia ka, nda məsəcau mənana ndanə boaro bə koyan ngga bə é ka.

10 Nda gır mənana tsəa sə səm nggə pak túró kərkér, səm nggə lidəmba nə bariki, acemənana tsəkbaləu ma'səm ngga, nda amur Bakuli məyiləmuì, yì Mə'amsəban mala abwana kat, nggeamurəmi ka abwana mənana à pabamuria a baní ka.

11 Kani abwana amənia yì agir ka, sə wu tsəa koyana ka bə bwalte.

12 Kəa eare bə kə bwa nyəsəo bə, acemənana a nda lo-bwa ka dàng. Duk girkànì a ban aməkwadi aba nacau, andə doməboarne, andə earcearəu, andə pabamuru, andə doməboarnsari mō.

13 Sə kaniama mə yiu ka, pà bamuro arə ballia abwana Maləmce mala Bakuli andə kania wia gir, bəa kum bakban.

¹⁴ Ce a būrāce boro mala Bangño mēnana a ndanəi, mana à po nè na gi Bakuli, a pwari mēnana amékürcau abwana-mēgule amur ikalisiya tsəko buia a muro ka.

¹⁵ Tsək amənia yì agir ka aba túró, pà bamuro kat a rəia, anggo sə abwana kat nè sən lidəmba mo.

¹⁶ Yál bamúrò andə kanigir mò. Lidəmba aba mēnia ka, acemēnana bə a pâ anggo ka, awu nè amsə bamúrò andə abwana mēnana à kə oeo ka.

5

À kwarkir Timoti amur yál ikalisiya

¹ Ce a pyau jamgula dang, ne wi cau bukbuk nè pagulo, kəla mēnana a nè ne tárró ka. Ne alaggana cau kəla mēnana a nè ne amə'eambo ka.

² Tsək kir abwagula kəla mēnana a nè tsəkir anggeau ka. Sə ansarina ka, tsək kiria kəla amə'nggauləo, nè babum məboarnsari.

³ Denyi nè amā-lú mēnana kəbwā pà murià raka, tsəkiria.

⁴ Sə bə mā-lú ka ndanə amuna ko amékau ka, bəà tità kànì ləmdə do banggi Bakuli nè denyi nè aməbala malea, anggo ka à nè mbwechia aməbəlia andə akeâ nè pa gbasha. Mēnia ka, nda gìr mēnana kə pwasəbum Bakuli kərkér ka.

⁵ Mā-lú məbafoe, mēnana nda nəmurəì, kəbwā pà amurí a banza man raka, kə tsək bāləi arə Bakuli, sə kə lidəmba dù andə pwari, aban zəmbi Bakuli bə bwali wi kàm.

⁶ Sə mā-lú mēnana dwanyi bwalrəu a do male, kə gyata pè bamúrì banboarnado ka, wuna aba

bangŋo, kat andə amani ama nda andə aməsəì a nggūrəu ka.

⁷ Kwarkir ikəlisiya arə amənia yia agir ka, ace mənana bəà duk do d̄wanyicau-arə။

⁸ Sə ko bə` ya bwa na mənana kat kə tsəkir abəla male, nggeamurəmi ka aməbala male raka, man yì bwa ka pàngŋənà ce pabamuru male bəà, yàle bwa mənana súrə Bakuli raka, boari wi.

⁹ Mā-lú mənana à nè balli abalə amā-lú mənana à nè tsək kiria ka*, nda mana lùmsənà apələa lumi-tongno-nong mwashat ka. Sə dəm ngga aba dolabura male ka bwabura mwashat na dum nəi ka.

¹⁰ Bə` duk bwa mənana abwana súrì pepe ace atúró-boarna male, kəla tsəkir amuna andə ləsəia pepè, andə ak abəri, andə denyi nə aməkwadi pepè, andə bwamur abwana mənana à nda aba tanni, andə do pa babum arə pakkia koya túró məboarne ka.

¹¹ Amā-lú mənana alo-bwa na ka, bəà kəa oasə lulləia dàng, acemənana nzal dolabura nè tsəa à pà nè gandə do anggo nəmurəia aban pakki Kərəsti túró dang, à nè nyare à nè dukbala dəm.

¹² Sə anggo ka à nè yinəì bamuria bəshi, acemənana à yàlni kùrcau malea mənana à twal a dəmbe cīdyal ka.

¹³ Dəm ngga, à nè nggá súrə dobàna, à nè kutia gāli aban kutiki arə abala. Sə amə'dobàna na nəmurəì à nè pələ ka dàng, à nè duk amə'twalki

* **5:9 5:9 amā-lú mənana à nè tsək kiria ka:** Ko <<amā-lú mənana à nè twalia ace túró mala ikəlisiya sə ikəlisiya nè nggə linəia ka.>>

alulləu andə amə'oasəkiacau, aban naki acau mənana boaro bəà kə na raka.

14 Ðn nggə kwarkir amaməna mənana amā-lú na sə à malaká gul raka, bəà albura dəm, bəà bəl amuna, bəà tsəkir abala malea. Anggo sə biumməbura pa nè kum njar mala na məbane amur səm dàng.

15 Acemənana pas abalə amənia yì amā-lú ka, à angŋa-dəmba à bwarkina, à kpana atà Shetan.

16 Bè bekə bwama məkwađi ndaqə abəla mənana amā-lú na ka, bə kə tsəkiria, bə kəa na ama nè nyingga ikəlisiya mənia yì twalo ka dàng, ace mənana bə ikəlisiya tsəkiri arə amā-lú mənana kəbwa pa amúrià raka.

17 Abwana-məgule mala ikəlisiya mənana à kə pak túró malea pepè ka, bəà kə pea wia gulo, bəà kə mbwea pepè, nggeamurəmi ka abwana mənana à kə pak túró kərkér aba hamnə cau andə kanigir ka.

18 Acemənana Maləmce ka bang ama, <<Cè a kúr kun jamnda mənana kə nyaki məssa ka dàng.>> Sə aba bə ban dəm ngga, à bang ama, <<**Abwana mənana à kə pak túró ka, boaro bəà kə mbwea.**>>†

19 Cè a na ama a nə earnə cau-kidikiban mənəna à ne amur bwaməgule ikəlisiya ka dàng, shebə cê purna a kún abwana bari ko tarú ka.‡

20 Abwana mənana à kumia aba caubikea ka, bəà nunkiria a bədəm a'ikəlisiya bwāng. Acemənana anggo sə à nè pè acili abwana bangciu.

---

† **5:18** **5:18** Balli gbal aba: Nggur 25:4; Mat 10:10; Luk 10:7; 1Kor 9:9. ‡ **5:19** **5:19** Balli gbal aba: Nggur 17:5-7; 19:15.

21 Ùn nggə kwarkiro a bädäm Bakuli andə Kérəsti Yesu, andə aməturonjar mënana à taria ka, kpata amənia yì anggurcau ka, këa na ama awu nə lëmdə tarban, ko earməsəu dang.

22 Cè a kaurəa atà pè bwa gulo aba ikəlisiya dang. § Sə këa wu oasə bamuro abalə acaubikea mala abea abwana dang. Yál bamuro aba doboarnsari.

23 Këa wu nu mür-bàng nəmurəi dang, kpapi andə mür-bəlanggun anap məhangje bəti ace bumō, andə nggūrəo mënana kə po tanni pwari-pwari ka.

24 Denyi ama, acaubikea mala abea abwana ka, à nda banfana bwāng, koya bwa ka, sələna ama amənia yì abwana ka à nə pakkia wia bashi. Sə abea abwana ɳakam caubikea malea kə lëmdə dang, she nənzəmò.

25 Akə njar mə'mwashati, atúró məboarne mala abea abwana ka, à nda banfana bwāng, sə abea bwana ka, atúró məboarne mënana à pakkiyya aba səmbərəa ka, pwari na kə yiu ka, à nə lëmdəia.

6

Kànigìr amur aguro

1 Aməkwadi mënana à nda bata twalo mala doguro ka, bəà kə pē amətala-bala malea gulo pepè, ace mënana abwana bəà këa na məbane amur Bakuli andə kanigir ma'səm raka.

---

§ **5:22 5:22** *Cè a kaurəa atà pè bwa gulo aba ikəlisiya dang:* Ko <<Cè a kaurəa atà tsək abuo amur bwa ace mënana awu nə tarì ace túró bá ikəlisiya ka dang.>>

² Amuna-bala mənana amətala-bala malea ka aməkwadi na ka, bəà kəa tsəì atè ama amə'eamrəarəu na à nè dwanyi pea wia gulo dang. A kúnì ka, bəà pakkia wia túró a njar mənana boaribanì ka, acemənana amətala-bala malea mana à kə li məboarne abalə atúró malea ka, abia aməkwadi na, sə abwana na mənana Bakuli kə earcea ka. We Timoti ka, wú kə kani abwana bəà súrè mənia yì aməsətacau ka, sə wú kə kwarkiria bəà kə kpatea.

³ Bè kə bwa kə yinə be kanigir mana nda dàng andə mənia, sə earnə kanigir mə'məsəcaunì mala Mətalabangño Yesu Kərəsti, andə kanigir mala do məkpata Bakuli raka,

⁴ bwe ka, twàlbamúrû akini, sə súrè kəgìr dàng. Ulang mənia yì bwa ka, ndanə babum məbane mala makgìr andə loasəkiaban amur acau mana à kə yinə mbali, andə kúnbuàna, andə kidikibwa, andə nusəban nə məbane ka.

⁵ Amənia yì abwana ka à nda aba yinə do məbike koya pwari ka. Babumia pəndəkina nə bealbikea andə dwanyi kpata gìr a njarì andə məsəcau. Abania ka, kpata Bakuli ka, njar mala ram gəna na.

⁶ Sə yàle kpata Bakuli atārəia andə kum dəmsəban aba do nə mo'amurbuo ka,* kum gəna məgule na.

⁷ Acemənana səm ngga, səm yinə kəgìr a bu səm a banza dàng, sə pà səm nə umnə kəgìr gbal dàng.

* **6:6 6:6 atārəia andə kum dəmsəban aba do nə mo'amurbuo ka:**
Ko <<atārəia andə dəmbəo nə gir mənana a ndanəi ka,>>

8 Acemani ka, bè sém ndané girlina andé agir-
nggüréu ka, ménia ka káróna sém.

9 Sè abwana ménana à ké alte ama à nè
duk amékume ka, à ké kpa aba kárékiban, andé
gbélí, andé kum bamuria abalé azénda mala agir
mébane pas. À nè kum bamuria abalé agir mala
yiné mèbíke aréia, ménana à nè nggá masélia aba
kidikiban andé lú-bésa ka.

10 Aceménana rufí atà boalo ka, nda nleré koya
bealbíkea. Abea abwana mana bumia ké pi ace
alta géna ka, gandéa à kpana, à dékina pabamuru
malea aban Bakuli, à soana babumia nè agir
bumkidikea.

*Masélata kwarkiru mala
Bulás aban Timoti*

11 Sè we Timoti ka, a nda bwa mala Bakuli.
Acemani ka, banggi agir mèbíke ménia kat ka, sè
wu kpata pákgír a njari andé péméboarne, andé
docauboarna, andé do bwa mala Bakuli, andé
pabamuru, andé earcearéu, andé bwalréu, andé
doñubébuka.

12 Muné munéo mèboarne mala pabamuru.
Bwal kàngkàng aré yilému ménana málá male
pà kám raka, mana Bakuli tunéo ace, sè a náná
pabamuru mô aréì a badémbé amé'nakún pas ka.

13 Ado ka, mè nda ban tséko nzongcau a badém
Bakuli ménana pákíyi koman ngga yilému, sè a
badém Kérésti Yesu, ménana nakuni pepé a badém
Buntu Bilatus ka.[†]

14 Kpata nzongcau ménia ka nè babumo
mwashat andé dwanyicau-aréü, twal adyan bà
pwari nyare yiu mala Métala sém, Yesu Kérésti.

[†] **6:13 6:13** Balli gbal aba: Yoh 18:37.

15 Bè pwarinì yi kārēna ka,
     Bakuli mana bwangsəban
 kat a baní sè pa,
     sè yì nəmūrəi nda Məyalban,
 yì Murəm mala amurəma
     andə Gbani amur
 amə'talanzali ka,
     nè yia ləmdə Kərəsti nə kuli.

16 Kə yì mwashat,
     nda mənana pà nè wu raka,
 sè ban-do male ka,
     nda aba tālabən məcandəe
 mana kəbwə pà nè gandə
     sungjo a baní raka.

Kə məsəu malaká
     səni dàng,
 sè kə bè pà kàm
     nè səni dàng.

Abani kat, sè gulo andə
     rəcandəa mənana málá
 male pà kàm raka, pa!

Bè do anggo.

17 Kwarkir aməkume mənana a banza man ngga, bəà kəa twalbamuria dàng, sè bəà kəa tsəkbaləia arə agəna malea mənana à kə kútí nə kútiô ka dàng. Tsəkbaləu malea ka, bəà do amur Bakuli, yì bwa mənana kə pa səm nyangsang agir mənana kat səm nggə earcea ace banboarnado ma'səm ngga.

18 Nea wia bəà kə pak məboarne nə boalo malea. Bəà duk aməkume abalə atúró məboarne, sè bəà kə pabu aban abwana mənana à pànəi raka. A koya pwari ka, bəà kə kumia nə gilərəu mala

bwalia abwana kàm, nè agir mènana kat Bakuli pea wia ka.

19 Abà pě mèno anggo ka, à nè nggè rambi bamuria gèna mana nè dupia wia tèr kum do mèboarne a nza mènana kè yiu ka, sè do nè yilèmu mèbafoe ka, à nè kumi nè duk malea.

20 Timoti, tsèkir gir mènana Bakuli po a buo ka. Yál bamuro arè naki acaubana mala agir mènana à kè yinèì Bakuli gulo raka, andè acau a mgbasho mènana abea bwana tunèì abà bwarkio ama <<Sèlèe>> ka.

21 Abea bwana twali ama à ndanè mèno yì <<Sèlèe>> ka, gandèa warinèia à bwarkini tanjar malà dokwadi.

Bè bwamuru mala Bakuli do atà wun kat.

**Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria**

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files
dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93